

Wymagania ogólne z biologii na poszczególne stopnie szkolne:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną,
- stosuje zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje dodatkowe zadania i polecenia,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i prezentuje je na terenie szkoły i poza nią,
- bierze udział w konkursach biologicznych na terenie szkoły i poza nią,
- uzyskał ilość punktów spełniających kryteria oceny bardzo dobrej (87 – 100%) punktów możliwych do zdobycia a ponadto:
 - reprezentował szkołę w konkursach lub olimpiadach, gdzie wykazał się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi poza program nauczania
 - uzyskał tytuł laureata konkursu przedmiotowego organizowanego przez Kuratorium Oświaty
 - zdobył dodatkowe punkty
 - w opinii nauczyciela przedmiotu uczeń wykazuje się wiedzą wykraczającą poza podstawy programowe aktywnie uczestnicząc w procesie dydaktycznym

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową,
- wykazuje szczególne zainteresowania biologią,
- stosuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- wykonuje prace i zadania dodatkowe,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym
- z prac pisemnych i odpowiedzi uzyskuje powyżej 87% punktów.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- stosuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji
- z prac pisemnych i odpowiedzi uzyskuje 70% do 86,9% punktów.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym
- z prac pisemnych i odpowiedzi uzyskuje 50% do 69,9% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii biologicznej,
- jest mało aktywny na lekcji
- z prac pisemnych i odpowiedzi uzyskuje 30% do 49,9% punktów. .

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawą programową, koniecznych do dalszego kształcenia,
- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- uniemożliwia pracę innym,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji, odmawia współpracy i pomocy nauczyciela
- z prac pisemnych i odpowiedzi uzyskuje poniżej 30% punktów.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów z biologii

Formami sprawdzania umiejętności na biologii są:

- wypowiedzi ustne, powtórzeniowe podsumowujące określone przez nauczyciela partie materiału
- wypowiedzi ustne bieżące z lekcji lub materiału obejmującego trzy ostatnie lekcje
- wypowiedź pisemna krótka 10 – 15 min. tzw. kartkówka
- wypowiedź pisemna długa 45 min., tzw. sprawdzian
- zadanie domowe
- umiejętności praktyczne

- praca w grupach
- prace dodatkowe

WYPOWIEDZI USTNE POWTÓRKOWE (maksymalnie 8 punktów)

Umiejętności poddawane ocenie:

- wiedza
- poprawność posługiwania się słownictwem związanym z przedmiotem
- logika wypowiedzi
- stopień samodzielności wypowiedzi
- zastosowanie wiedzy w praktyce
- odczytywanie informacji przedstawionych w różnej formie (tabela, wykres, rysunek, schemat)

8 pkt

- zna i rozumie większość zagadnień i pojęć omawianych na lekcji
- wykazuje się dużą wiedzą z zakresu omawianego zagadnienia
- wnioskuje w sposób prawidłowy
- stosuje zdobytą wiedzę w praktyce podając różne przykłady
- odczytuje prawidłowo informacje z tabeli, wykresu, schematu
- selekcjonuje i analizuje informacje

7 pkt

- zna i rozumie większość zagadnień i pojęć omawianych na lekcji
- wykazuje znajomość treści z zakresu omawianego zagadnienia, które go szczególnie interesują
- wnioskuje w sposób prawidłowy, jeżeli zostanie naprowadzony przez nauczyciela
- dla uzasadnienia swojej wypowiedzi posługuje się tylko typowymi przykładami z życia codziennego
- z pomocą nauczyciela odczytuje informacje przedstawione w różnej formie

6 pkt

- zna większość zagadnień i pojęć omawianych na lekcji
- orientuje się w najważniejszych problemach
- pod kierunkiem nauczyciela uzasadnia swoją odpowiedź opierając się wyłącznie na przykładach podanych na lekcji.

5 pkt

- zna podstawowe pojęcia i zagadnienia omawiane na lekcji
- orientuje się w najważniejszych problemach

- pod kierunkiem nauczyciela uzasadnia swoją odpowiedź, ale nie potrafi podać odpowiedniego przykładu z życia.

4 pkt

- wyjaśnia znaczenia ważnych pojęć i zagadnień omawianych na lekcji
- przy dużej pomocy nauczyciela i kolegów odtwarza wnioski i argumenty podane przez nich
- odwzorowuje przykłady z życia, (tylko te, które zostały zaprezentowane wcześniej przez nauczyciela i kolegów).

3 pkt

- sporadycznie wykazuje się pewnymi wiadomościami przewidzianymi w programie
- nie zna podstawowych pojęć, zagadnień z podręcznika i omawianych na lekcji
- wypowiedzi są krótkie, z dużymi brakami logicznymi

2 pkt

- sporadycznie wykazuje się pewnymi wiadomościami przewidzianymi w programie
- odpowiedź krótka, treści przekazywane są chaotycznie, najczęściej w formie wypowiedzi jednowyrazowych
- nawet przy dużej pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć informacji, wyciągnąć wniosków i podać przykładów.

1 pkt

- wiadomości fragmentaryczne opierające się na wypowiedzi kolegów
- odpowiedź chaotyczna, najczęściej niezwiązana z zadaniem pytaniem

0 pkt-uczeń nie udziela odpowiedzi

Uczeń za odpowiedź ustną powtórkową może uzyskać dodatkowo 2 punkty jeżeli:

- zna i rozumie wszystkie pojęcia i zagadnienia omawiane na lekcji
- jego wiedza i umiejętności wykraczają poza zagadnienia poruszane na lekcji
- samodzielnie, w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli
- posługuje się poprawnym językiem naukowym
- stosuje z dużą swobodą zdobytą wiedzę w praktyce
- podaje liczne przykłady opierając się na własnych obserwacjach i literaturze popularnonaukowej
- sprawnie odczytuje informacje z tabeli, wykresu, rysunku, schematu
- dostrzega, formułuje i rozwiązuje problemy

ODPOWIEDZI USTNE BIEŻĄCE (maksymalnie 5 punktów)

Uczeń za odpowiedź ustną bieżącą może uzyskać dodatkowo 1 punkty jeżeli:

- zna i rozumie wszystkie pojęcia i zagadnienia omawiane na lekcji
- jego wiedza i umiejętności wykraczają poza zagadnienia poruszane na lekcji
- samodzielnie, w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli
- posługuje się poprawnym językiem naukowym
- stosuje z dużą swobodą zdobytą wiedzę w praktyce
- podaje liczne przykłady opierając się na własnych obserwacjach i literaturze popularnonaukowej
- sprawnie odczytuje informacje z tabeli, wykresu, rysunku, schematu
- dostrzega, formułuje i rozwiązuje problemy

umiejętności poddawane ocenie:

- poprawność merytoryczna wypowiedzi
- logika wypowiedzi
- poprawne słownictwo
- umiejętność podania adekwatnych przykładów
- umiejętność analizy schematów, diagramów, rysunków
- umiejętność kojarzenia i wyciągania wniosków

5 pkt

- wykracza poza treści omawiane na lekcjach
- samodzielnie, w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli
- posługuje się bogatym, poprawnym językiem naukowym
- dyskutuje, używając poprawnych merytorycznie argumentów
- rozwiązuje problemy w sposób twórczy
- z dużą swobodą stosuje zdobytą wiedzę w praktyce

4 pkt

- dobrze zna i rozumie zagadnienia omawiane na lekcji
- przy minimalnej pomocy nauczyciela, w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli, wyciąga logiczne wnioski, analizuje,
- porównuje i rzeczowo argumentuje
- posługuje się poprawnym językiem naukowym
- samodzielnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w działaniach praktycznych
- posiada dużo dodatkowych informacji świadczących o zainteresowaniu przedmiotem

3 pkt

- w stopniu zadawalającym zna i rozumie zagadnienia poruszane na lekcji

- przekazuje treści, które go szczególnie interesują
- wnioskuje w sposób prawidłowy, jeśli zostanie w niewielkim stopniu naprowadzony przez nauczyciela
- posługuje się w miarę poprawnym językiem naukowym
- dla uzasadnienia swojej odpowiedzi stosuje typowe przykłady z życia codziennego
- z pomocą nauczyciela interpretuje diagramy, wykresy itp.

2 pkt

- zna podstawowe wiadomości omawiane na lekcji
- przy dużej pomocy nauczyciela i kolegów odtwarza wnioski i argumenty podane przez nich
- odwzorowuje przykłady z życia (tylko te, które zostały zaprezentowane na lekcji)
- odpowiedzi są krótkie, z lukami logicznymi

1 pkt

- wyjaśnia ważniejsze pojęcia i zagadnienia
- jego odpowiedzi są krótkie, przekazywane chaotycznie, najczęściej jednowyrazowe
- nawet przy dużej pomocy nauczyciela nie potrafi odtworzyć informacji, wyciągnąć wniosków, podać przykładów
- przy dużej pomocy nauczyciela odwzorowuje zaprezentowane przez innych rozwiązania, problemy i zadania

0 pkt

- uczeń nie udziela odpowiedzi nawet przy dużej pomocy nauczyciela

Uczeń za odpowiedź ustną powtórkową może uzyskać dodatkowo 1 punkt jeżeli:

- zna i rozumie wszystkie pojęcia i zagadnienia omawiane na lekcji
- jego wiedza i umiejętności wykraczają poza zagadnienia poruszane na lekcji
- samodzielnie, w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli
- posługuje się poprawnym językiem naukowym
- stosuje z dużą swobodą zdobytą wiedzę w praktyce
- podaje liczne przykłady opierając się na własnych obserwacjach i literaturze popularnonaukowej
- sprawnie odczytuje informacje z tabeli, wykresu, rysunku, schematu
dostrzega, formułuje i rozwiązuje problemy

WYPOWIEDZI PISEMNE:

KARTKÓWKA – 10-20 pkt

Ilość możliwych do zdobycia punktów jest ustalana każdorazowo przez nauczyciela

Umiejętności poddawane ocenie:

- poprawność merytoryczna
- logika wypowiedzi
- poprawne słownictwo
- umiejętność podania adekwatnych przykładów
- umiejętność analizy schematów, diagramów, rysunków
- umiejętność kojarzenia i wyciągania wniosków

SPRAWDZIAN – 20-35 pkt

Ilość punktów możliwych do uzyskania jest ustalana przez nauczyciela każdorazowo i podawana do wiadomości uczniom na tydzień przed planowanym sprawdzianem. Uczeń za sprawdzian może uzyskać dodatkowe punkty, jeżeli wykazał się wiadomościami i umiejętnościami wykraczającymi poza podstawę programową. Ilość punktów dodatkowych określa nauczyciel.

Umiejętności poddawane ocenie:

- wiedza
- poprawność posługiwania się językiem biologicznym
- logika wypowiedzi
- stopień samodzielności wypowiedzi
- zastosowanie wiedzy w praktyce
- odczytywanie informacji przedstawionych w różnej formie (tabela, wykres, rysunek, schemat)
- rozwiązywanie problemów

PRACA DOMOWA (maksymalnie 5 punktów)

Umiejętności poddawane ocenie:

- wiedza merytoryczna
- wkład pracy
- samodzielność wykonania
- wykorzystane źródła informacji
- estetyka pracy

5 pkt

- praca wykraczająca swoim zakresem poza podstawy programowe
- ilustrowana wykresami, fotografiami, modelami, albumami wykonanymi samodzielnie
- praca w pełni samodzielna, logicznie i w sposób wyczerpujący omówiona
- uwzględnia kilka różnorodnych źródeł informacji
- bardzo estetyczna i staranna

4 pkt

- praca poprawna merytorycznie, wyczerpująca podane zagadnienie
- obejmująca swoim zakresem wymagania z poziomu koniecznego, podstawowego, rozszerzającego i dopełniającego
- obszerna, wymagająca sporego wysiłku ze strony ucznia
- w pełni samodzielna i logicznie omówiona
- uwzględniająca różne źródła informacji
- praca o wysokim poziomie estetyki

3 pkt

- praca poprawna merytorycznie
- obejmująca swoim zakresem wymagania z poziomu koniecznego, podstawowego, rozszerzającego
- praca nie w pełni samodzielna
- wyczerpująca temat w zakresie podstawowym
- uczeń omawiając ją korzysta z pomocy nauczyciela
- praca uwzględnia różne, łatwo dostępne źródła informacji,
- staranna

2 pkt

- praca z nielicznymi błędami merytorycznymi
- obejmująca zakres wymagań z poziomu koniecznego i podstawowego
- uboga treściowo
- mało przemyślana,
- niesamodzielna,
- uczeń omawia ją z błędami, widoczny brak zrozumienia tematu
- praca oparta na jednym źródle informacji
- mało estetyczna

1 pkt

- praca z licznymi błędami merytorycznymi
- obejmująca wiadomości z poziomu koniecznego
- uboga treściowo, o niewielkim wkładzie pracy,
- nieprzemyślana, chaotyczna
- praca niesamodzielna
- niewykorzystująca dostępnych źródeł informacji, nawet podręcznika
- niestarannie wykonana

0 pkt

- brak pracy
- praca nieoddana w terminie

UMIĘTNOŚCI PRAKTYCZNE (maksymalnie 3 pkt)

Umiejętności poddawane ocenie:

- wykonanie rysunku, schematu modelu i jego opis.
- przygotowanie i demonstracja prostych doświadczeń.
- przygotowanie prezentacji multimedialnych

3 pkt

- praca samodzielna, logiczna i zgodna z prawdą naukową,
- estetycznie wykonana

2 pkt

- praca wykonana przy pomocy nauczyciela, rodziców, kolegów lub innych osób
- zgodna z prawdą naukową,
- estetycznie wykonana

1 pkt

- praca z błędem merytorycznym, mało estetyczna

0 pkt

- brak pracy w wyznaczonym terminie

Uczeń za umiejętności praktyczne może uzyskać dodatkowo 2 punkty jeżeli:

- praca jest bardzo estetyczna, samodzielna,
- zaskakuje pomysłowością,
- widoczny duży wkład pracy ucznia, uwzględnia różne źródła informacji,
- tematyka wykracza poza treści programowe

1 pkt

- praca jest samodzielna,
- estetyczna,
- widoczny duży wkład pracy ucznia i jego pomysłowość

PRACA W GRUPIE (maksymalnie 5 punktów)

Umiejętności poddawane ocenie:

- strona merytoryczna i estetyczna wykonanej pracy
- wkład w pracę grupy
- umiejętność pracy grupowej

5 pkt

- konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, przypomina innym członkom grupy o konieczności jej wykonania.
- często wnosi pozytywny wkład w pracę grupy, zadaje pytania wyjaśniające w celu poprawienia pracy innych, ma pomysły, zadaje pytania, podnosi poziom uczenia się, wspiera pracę innych, udostępnia swoje materiały.
- docenia wkład wnoszony przez innych, zachęca do dobrej komunikacji, w grupie, często wyraża szacunek dla innych pomysłów i ich autorów.

4 pkt

- konsekwentnie wykonuje zadaną pracę, koncentruje się na wyznaczonym zadaniu.-często wnosi pozytywny wkład w pracę grupy, wykonuje wyznaczone zadanie przed czasem, dysponuje całością potrzebnego materiału, potrafi słuchać innych, obecny przez większość czasu.
- często chwali wkład innych w pracę grupy, zachęca do dobrej komunikacji, zwykle odnosi się z szacunkiem do innych, jest zdolny do kompromisu.

3 pkt

- przez większość czasu wykonuje zadaną pracę, czasami odrywa się od niej, znajdując inne tematy do rozmowy, wnosi pewien wkład w pracę grupy,
- czasami nie słucha pomysłów innych lub niezbyt często wnosi swój wkład, ale słucha, wykonuje większość wyznaczonych zadań na czas, bywa nieobecny.
- czasami chwali innych, zachęca do dobrej komunikacji, czasami nie okazuje szacunku innym członkom grupy.

2 pkt

- często odrywa się od zadanej pracy. często dyskutuje na niezwiązane z nią tematy.-nie wnosi pozytywnego wkładu w pracę grupy i czasami nie słucha pomysłów innych
- na czas wykonuje jedynie część wyznaczonej pracy.
- rzadko chwali innych, rzadko wspiera dobrą komunikację, rzadko okazuje szacunek innym członkom grupy.
- odrywa od pracy innych członków grupy, rozmawia z członkami innych grup, zajmuje się innymi sprawami.
- oddziałuje negatywnie na pracę grupy, pozbawia grupę energii, przeszkadza tym, którzy starają się pracować.
- nie wykonuje zadanej pracy w wyznaczonym czasie, nie przynosi potrzebnych materiałów, w razie nieobecności nie dostarcza grupie swoich materiałów, częste nieobecności uniemożliwiają mu wnoszenie pozytywnego wkładu w pracę grupy.

- „zamyka usta grupie”, całkowicie dominuje w dyskusji, nie dając innym szansy zabrania głosu, nigdy nie zawiera kompromisu

PRACE DODATKOWE:

- Prezentacje multimedialne
- Prace projektowe
- Referaty
- Testy na platformie Moodle
- Udział w konkursach przedmiotowych, olimpiadach
- Reprezentowanie klasy, szkoły w imprezach ekologicznych

Za prace dodatkowe podjęte z własnej inicjatywy uczeń może uzyskać punkty dodatkowe, ich suma nie przekracza 10% wszystkich możliwych do zdobycia punktów.

Uczeń na lekcję biologii powinien mieć każdorazowo zeszyt i ćwiczenia. Ćwiczenia podlegają ocenie. Brak ćwiczeń nauczyciel odnotowuje w dzienniku skrótem bć . Trzykrotny brak ćwiczeń skutkuje otrzymaniem oceny 0/5 pkt.

Informacja zwrotna

1. Uczniowie są zapoznawani z wymaganiami edukacyjnymi i kryteriami oceniania na pierwszej godzinie lekcyjnej z biologii, natomiast rodzice (lub prawni opiekunowie) na pierwszym zebraniu rodzicielskim.
2. Wymagania i kryteria na poszczególne oceny udostępnione są wszystkim uczniom i rodzicom w pracowni biologicznej, w bibliotece szkolnej i na stronie internetowej szkoły.
3. Oceny są jawne dla uczniów i rodziców (lub prawnych opiekunów).
4. Nauczyciel wspiera ucznia w codziennej pracy i w samodzielnym planowaniu rozwoju stosując informację zwrotną, motywuje ucznia do dalszej pracy i nagradza wysiłek ucznia.
5. Prace kontrolne otrzymuje uczeń do wglądu na lekcji, a rodzice w kontaktach indywidualnych i na zebraniach.
6. Nauczyciel informuje uczniów o ocenach bezpośrednio po ich uzyskaniu uwzględniając co uczeń zrobił dobrze, co i w jaki sposób powinien jeszcze poprawić oraz jak ma dalej pracować. Nauczyciel stosuje komentarz ustny do pracy ucznia, umowne znaki graficzne, wykorzystuje informację zwrotną koleżeńską otrzymaną od innego ucznia oraz samoocenę ucznia.

7. Nauczyciel informuje rodziców (lub prawnych opiekunów) o ocenach cząstkowych, wymaganiach i kryteriach oceniania, aktualnym stanie rozwoju i postępów w nauce, dostarcza informacji o trudnościach ucznia w nauce, o uzdolnieniach ucznia, daje wskazówki do pracy z uczniem, udziela rodzicom/opiekunom prawnym informacji zwrotnej, uwzględniającej to, co uczeń zrobił dobrze, jak też to, co powinien wykonać inaczej. Informacja zwrotna jest przekazywana ustnie na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych konsultacji. Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywana zgodnie z procedurą WSO.
8. Prace pisemne są przechowywane w szkole do końca roku szkolnego i udostępniane do wglądu uczniom oraz rodzicom (lub prawnym opiekunom).

Nauczyciele biologii:

mgr Urszula Pezda
mgr Beata Wiącek